

VILNIAUS PEDAGOGINIS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
SOCIOLOGIJOS IR POLITOLOGIJOS KATEDRA

Marius Kundrotas

TAUTA AMŽIŲ KELYJE

TAUTINĖS PASAULĖŽIŪROS GAIRĖS
IR
TAUTINIS JUDĖJIMAS LIETUVOJE

MONOGRAFIJA

Vilniaus
pedagoginio
universiteto
leidykla

Vilnius, 2009

Turinys

Pratarmė	9
Įvadas	13
I. TAUTA ŽMOGIŠKOJOJE SKLAIDOJE.	15
Anapus ir šiapus savęs	17
Šeimų šeima	24
Fundamentalus tautos fenomenas	31
Tauta ir liaudis: tapatumo sampratos.	37
Tautiškumas vertybinėje plotmėje	41
II. TAUTA IR TĖVYNĖ	49
Tautiškumas, nacionalizmas, patriotizmas	51
Tautiniai valstybės kontūrai	61
Tautinio idealo spektras	85
1. Nacionalizmas ir liberalizmas.	86
2. Nacionalizmas ir konservatizmas	91
3. Nacionalizmas ir socializmas	98
4. Nacionalizmas grynąja forma.	116
5. Ideologija ir geopolitika	121
6. Dešinė ar kairė?	129
7. Užduotis ir prasmė	135
Tautovalda: santvarka ir sambūvis.	139
Fašizmo ir nacizmo akivaizdoje	156

III. TAUTA PASAULIO HORIZONTUOSE.....	187
Internacionalizmas ir kosmopolitizmas	189
Egzistencinė sandūra	192
Tendencija ar projektas?	202
Savastis ir visuma	208
IV. GLOBALAUS PASAULIO UTOPIJA	223
Naujoji pasaulinė santvarka	225
Europa – kosmopolitinės imperijos modelis?	234
Ketvirtojo Reicho perspektyva	241
Globalinio kaimo vizija	250
Globalizacija ar globalizmas?	261
Pasaulinė anarchija ar pasaulinė diktatūra?	269
Pasaulinio identiteto gairės	274
Iššūkis ir atsakas	293
V. TAUTA IR ŽMONIJA LAIKE IR ERDVĖJE.....	307
Tautiškumas senajame pasaulyje	309
Sutemos ir prabudimas	327
VI. LIETUVIŠKOSIOS TAUTININKYSTĖS KELIAS.....	333
Lietuviškojo tautiškumo drama	335
Tautinio sąjūdžio ištakos: nuo „Aušros“ iki „Vilties“	342
Tautinio sąjūdžio raida: abipus sienos	356
Tautinio atgimimo kelias: laisvos valstybės perspektyva	364
Lietuvos atkūrimo peripetijos	370
Lietuvos valstybės konsolidacija	380
Politinių jėgų kristalizacija	391
Prieštaringa demokratijos branda	400

Lietuva tautininkų epochoje	411
Lietuvių laisvės kova.	441
1. Rezistencija okupacijų kaitoje	441
2. Partizanų kovos era	454
3. Žodžiu ir dvasia	467
4. Atgimimas	478
Atgimusios valstybės kelias	495
Tautinio sąjūdžio raida atkurtoje Lietuvos valstybėje	534
Vietoje pabaigos: tautiškumas šiandienos Lietuvoje.	573
RECENZIJOS	577
Priedai	585
ŠALTINIAI IR LITERATŪRA.	595
Archyviniai šaltiniai.	595
Spausdinti šaltiniai.	597
Literatūra	601
Ištekliai internete	610
Asmenvardžių rodyklė.	619